

Аналіз тенденцій юридичного ринку праці та спеціальності 081 Право у 2023 році

Не зважаючи на складні випробування, зумовлені правовим режимом воєнного стану, та песимістичними прогнозами представників юридичного бізнесу у перші місяці широкомасштабного вторгнення, дослідження Асоціації правників України свідчать про те, що у 2023 році ринок юридичних послуг вцілів, пристосувався та стабілізувався.

Про це свідчить й загальний аналіз тенденцій розвитку ринку праці, який продемонстрував помірну динаміку до збільшення кількості вакансій, розміщених на сайті work.ua, протягом першого півріччя 2023 року. А липні 2023 року юриспруденція стала однією із 10 сфер, у якій спостерігалось зростання кількості розміщених вакансій.

Десять категорій з найбільшим приростом вакансій у липні проти червня

Результати дослідження Work.ua

Проаналізувавши досвід, думки та коментарі представників провідних юридичних компаній, можемо виділити наступні сфери юридичної практики, які не просто «вистояли», а продовжують розвиватися у умовах воєнного стану та користуються попитом на юридичному ринку послуг:

1. Цілком очевидно, що однією з найбільш затребуваніших галузей права у цей період стало **військове право**, зокрема питання мобілізації та захисту прав військовослужбовців (соціальне забезпечення, податкові пільги, утримання посвідчення учасника бойових дій, оскарження рішень ВЛК тощо) та членів їх родин. Варто зазначати, що на думку практиків, дана сфера не втрачає своєї актуальності й в період повоєнного відновлення.

2. Ще однією з найбільш динамічних практик стала сфера **кримінального права та процесу**, яка за словами керуючого партнера АО AVER LEX Ольги Просянюк, входить до переліку трьох найбільш затребуваних практик українського юрринку. Найпопулярнішими

сегментами даної галузі є справи, пов'язані представництвом постраждалих від війни громадян та бізнесу у спорах із рф та військовими закупівлями.

3. Продовжує розвиватися й **сфера правового супроводження та захисту бізнесу**. Як зазначив старший партнер Asters Армен Хачатурян, юридичний бізнес фактично похідний та безпосередньо залежить від інших видів підприємницької діяльності, тому серед основних сфер юриспруденції, які не втрачають актуальності у воєнний стан, залишаються **адміністративне та господарське право та процес** та вирішення спорів у трудових відносинах.

Про це зокрема свідчить і те, що відповідно до моніторингу фінансових результатів юрринку у 2023 році, 70% сукупного доходу провідних юридичних фірм України згенеровані 6 ключовими практиками, серед яких саме практика вирішення спорів принесла юрфірмам 23,5% їхніх доходів.

4. Не зважаючи на певні негативні тенденції на ринку ІТ-компаній, дана сфера все ще ж не втрачає своєї актуальності та також потребує юридичного супроводження. За прогнозами у майбутньому буде активно розвиватися ІТ-право в розрізі фінтеху.

5. Воєнний стан активізував українську державну політику запровадження санкцій, тому прогнозується розвиток нового напрямку в юридичній практиці — санкційні провадження.

6. Цифровізація та інформаційні технології. Як відзначають представники юридичної сфери, війна дала поштовх розвитку ще одного напрямку - дистанційного правосуддя в кримінальних справах. Це, на їх думку, стане стимулом для створення та вдосконалення інноваційних моделей в українському судочинстві.

Крім цього, на думку практиків, у зв'язку з активним розвитком інформаційних технологій, очікується формування нових інститутів цивільного та кримінального права, таких як правове регулювання обороту віртуальних активів, застосування технологій штучного інтелекту, а також відповідальності у цих галузях.

Розглядаючи питання новітніх технологій, варто зазначити, що використання досягнень у сфері ШІ стане не лише сферою врегулювання, а важливим інструментом, який дозволить оптимізувати та підвищити ефективність роботи юриста.

7. Які сфери набудуть популярності у середньо- та довгостроковій перспективі?

У зв'язку з отриманням Україною у червні 2023 року статусу кандидата у члени Європейського Союзу та ухвалення у грудні цього ж року рішення про початок переговорів про вступ нашої держави до ЄС, цілком передбачувано, що нас чекає поглиблена інтеграція в європейський простір. Цей процес неможливий без повноцінної уніфікації та гармонізації національного права із правом Європейського Союзу. Що, досить ймовірно, зумовить підвищену увагу та необхідність вивчення права ЄС.

Крім того, прогнозується, що для юридичних компаній з'являться нові категорії клієнтів, зокрема міжнародні гуманітарні організації, іноземні неурядові організації, що здійснюватимуть проекти в Україні, пов'язані з наданням гуманітарної та іншої допомоги у зв'язку з війною та післявоєнним відновленням.

Окремо потрібно зазначити, що в післявоєнний період затребуваними напрямами роботи українських юристів будуть міжнародні арбітражі та представництво України в судових процесах над росіянами.

Щодо питання попиту та пропозиції на юридичну професію, то вже традиційно конкуренція у цій сфері залишається все ще високою. Найбільше пропозицій з працевлаштування у даній сфері припадає на м. Київ. Водночас, представники різних компаній відзначають **дефіцит кваліфікованих юристів**, що пов'язано, в першу чергу, з їх вступом до лав Збройних Сил України та виїздом за кордон.

Також, запрошуємо ознайомитись з матеріалом «Тенденції юрринку – 2024», підготовленого «Юридичною практикою», для того, щоб зрозуміти, які тенденції визначатимуть ландшафт українського ринку юридичних послуг – за посиланням: <https://top50.com.ua/tendentsii-iurynku-2024/>

Використані джерела:

- <https://uba.ua/ukr/news/juridichnijj-bznes-pd-chas-vjjni-apu-provela-khvi-forum-rozvitok-rinku-juridichnikh-poslug>
- <https://yur-gazeta.com/publications/legal-business-in-ukraine/lideri-rinku-yak-zminivsyia-rinok-yurposlug-u-roboti-z-klientami.html>
- <https://yur-gazeta.com/publications/legal-business-in-ukraine/top30-do-30i-pro-yuridichniy-rinok-u-2024-roci.html>
- <https://yur-gazeta.com/publications/legal-business-in-ukraine/sim-golovnih-visnovkiv-z-opituvannya-yuridichnoyi-molodi.html>
- <https://yur-gazeta.com/publications/legal-business-in-ukraine/lideri-rinku-do-chogogotuvatisyia-yurbiznesu-nayblizhchim-chasom.html>